

Povzetek projekta Študentski inovativni projekti za družbeno korist 2016-2020 za študijski leti 2018/2019 in 2019/2020

1. odpiranje

za namen objave in predstavitve na spletni strani sklada

1. Polni naslov projekta: Presoja vplivov na podnebje

- V katero področje na prvi klasifikacijski ravni KLASIUS-P-16 se uvršča projekt glede na vsebinsko zasnovu:

4 – Poslovne in upravne vede, pravo

2. V sodelovanju z: Univerzo v Ljubljani, Pravno fakulteto in Pravno-informacijskim centrom nevladnih organizacij (PIC)

3. Besedilo:

- Opredelite problem, ki se je razreševal tekom izvajanja projekta

Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC) je oktobra 2018 izdal svoje zadnje poročilo o vplivih globalnega segrevanja nad 1.5 stopinj Celzija v primerjavi s predindustrijskim obdobjem. Poročilo opozarja na resne nevarnosti, v kolikor države ne bodo sprejele ukrepov, s katerimi bi zamejile globalno segrevanje. A hkrati iz poročila izhaja, da obstaja jasna pot k preprečevanju katastrofalnih podnebnih sprememb. Med drugim je IPCC poudaril, da je ključno, da pri strateških presojah vplivov na okolje upoštevamo tudi vpliv presojanih dejavnosti na podnebje. Mednarodno pravo, evropsko pravo in nacionalno pravo, pa kljub omenjenemu opozorilu še ne vsebujejo dovolj zaostrenih zahtev o vključitvi ocene vplivov na podnebje v presojo vplivov na okolje. Kriterijev za presojo vplivov načrtov in konkretnih projektov na podnebje ni ali pa so zelo nedorečeni. To posledično pomeni, da ostaja to vprašanje nenaslovljeno ob vsaki izdaji dovoljenja za obratovanje za vsak večji industrijski poseg.

Projekt je reševal problem nenaslavljanja vplivov na podnebje pri strateški presoji vplivov na okolje. Čeprav sta okolje in podnebje povezana, pa so lahko vplivi obratovanja velikega industrijskega obrata nanje različni. Industrijski obrat lahko vpliva na onesnaževanje lokalnega okolja precej manj kot je njegov učinek na globalno podnebje in na toplotno segrevanje ali obratno. Kot so znanstveniki IPCC predstavili v svojem zadnjem poročilu, so prepričani, da bo neukrepanje v Evropo prineslo več smrtonosnih vročinskih valov in poplav, gladina morja se bo dvigovala, morja pa še naprej zakisljevala, kar bo povzročilo med drugim tudi motnje v cenah hrane, pomanjkanje hrane in podhranjenost. Med takšno neukrepanje pa štejemo tudi pomanjkljivo ocenjevanje vplivov na podnebje že obstoječih in bodočih industrijskih obratov. Čeprav je Evropska unija oblikovala Smernice za vključevanje podnebnih sprememb in biološke raznolikosti v strateško presojo vplivov na okolje, so danes te smernice zastarele, predvsem ob upoštevanju ugotovitev klimatologov v letošnjem IPCC poročilu. Zato je ključno, da se v presojo vplivov na okolje vključi presoja vplivov na podnebje, za katero bodo imeli izdelovalci te presoje jasno začrtane kriterije, kaj točno morajo pri tem upoštevati.

- Opišite potek reševanja problema oz. kratek povzetek projekta

Študentje prava so pregledali in preučili dokumente mednarodnega prava (ESPOO konvencija in druge) evropskega prava (uredbe na področju varstva okolja in varstva podnebja) in nacionalnega prava (primeri celovite presoje vplivov na okolje, presoje vplivov na okolje in Zakona o varstvu okolja). Študentje prava so preučili in analizirali do katere mere tej dokumenti vzpostavljajo obveznosti ocenjevati vplive konkretno na podnebje. Študentje drugih smeri so pripravili praktični vidik vplivov na podnebje in sodelovali pri pripravi delavnice za dijake, z namenom večjega

ozaveščanja mlajših.

Sredi maja je projektna skupina obiskala Ministrstvo za okolje in prostor - direktorat za celovito presojo vplivov na okolje, kjer so nam predstavili svoje delo. Tekom sestanka smo študentje dobili vpogled tudi v praktične probleme presoje vplivov na podnebje in s tem potrditev, da se ta v praksi, iz različnih razlogov res redko izvaja.

V študiji je projektna skupina povzela, katere kriterije je treba upoštevati specifično pri presoji vplivov na okolje, predvsem s predlogi kako naj se postopa v prihodnosti, z namenom izboljšanja prakse v Sloveniji.

Organizirali smo tudi predstavitev študije, na kateri smo podrobneje predstavili naše ugotovitve, predloge in načrt za izvajanje ter vsebino okoljevarstvene delavnice. Vabila smo poslali na relevantna ministrstva, nevladnim organizacijam in tudi Državnemu zboru.

Večina navedenih aktivnosti je bila izvedena v lokalnem okolju. Študentje so se seznanili z obravnavano problematiko v Okoljskem centru, ki je PIC-ova lokacija za izvedbo večjih seminarjev in predavanj. Okoljski center je stičišče najpomembnejših okoljskih nevladnih organizacij v Ljubljani in Sloveniji. Na njihovi lokaciji so študentje izvajali raziskovalno delo in priprave gradiv in posveta, saj imajo tam na voljo ustrezna delovna gradiva. Posvet je potekal na Pravni fakulteti.

- Navedite in opišite rezultate projekta ter njihov doprinos k družbeni koristnosti

S projektom je projektna ekipa želela širšo lokalno javnost opozoriti na dejansko sliko neupoštevanja vplivov na podnebne spremembe v postopku priprave presoje vplivov na okolje, ki je predvsem povezana z pomanjkanjem pravil na tem področju. S tem je javnost in širšo lokalno skupnost spodbudila, da bodo v lokalnem okolju ob izvedbi naslednjih večjih industrijskih obratov in projektov zahtevali konkretnejšo oceno vplivov na podnebje. S tem jim bomo dali orodje s katerim bo njihov glas in zahteve bolj odmevne in učinkovite. S predstavitvijo dejanskega stanja pa je širšo lokalno skupnost in njene člane vseh starosti tudi spodbudila, da tudi sami sprejmejo večje korake k ravnanju in obnašanju, ki je okolju prijazen in ki manj vpliva na podnebne spremembe.

4. Priloge:

- Slikovno gradivo: Priložite vsaj dve sliki npr. sliko končnega produkta, sliko študentov pri delu na projektu, sliko s sestankov ipd. Pri pošiljanju slik bodite pozorni, v kolikor gre za končni produkt, da bo zadoščeno zahtevam glede informiranja in obveščanja (ustrezni logotipi itd.).